

UZASADNIENIE

W przedmiotowej sprawie Z. S. wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko osobie, na którą przeszedł obowiązek, tj. Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty - nakazowi zapłaty wydanemu w sprawie sygn. akt X Np. 24/08, wydanemu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dnia 23 maja 2008 r., z jednoczesnym zaznaczeniem, że odpowiedzialność Prezydenta Miasta Ł. pełniącego funkcję Starosty ograniczona jest do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...)/ /wniosek. k.2-3/

Nakaz ten był podstawą wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości, której (...) był użytkownikiem wieczystym i właścicielem budynków wzniesionych na tej nieruchomości. Z chwilą wykreślenia z rejestru (...), po zakończeniu postępowania likwidacyjnego, należące do tego Przedsiębiorstwa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z budynkami stanowiącymi odrębną własność oraz mieniem trwale związanym z przedmiotową nieruchomością, zlokalizowane w Ł. przy ul. (...) [KW nr (...) i (...)] i prawo użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanych położonych przy ul. (...)/K. nr 45 w Ł. [KW nr LD1 (...)] przekazane zostało, decyzją Ministra Skarbu Państwa z dnia 12 maja 2011 r., Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty, do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa / decyzja k. 5, wypis z księgi wieczystej k. 23-52/.

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez ten Sąd w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt X Np. 4/08 przeciwko Prezydentowi Miasta Ł..

Sąd Rejonowy, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r. wydany w sprawie sygn. akt III CSK 4/06 [LEX nr 178259] stwierdził, że przejęcie przez Ministra Skarbu Państwa mienia po przedsiębiorstwie wykreślonym z rejestru na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych [Dz. U. nr 112 z 2002 r., poz. 981 ze zm.] nie oznacza, że na Skarb Państwa przeszły zobowiązania zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego. Przejęcie więc mienia po zlikwidowanych (...) na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p. nie doprowadziło do przejęcia przez Skarb Państwa zobowiązań tego Przedsiębiorstwa, zdarzenie to zatem nie może stanowić podstawy do nadania klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa.

Tym samym - nie zaistniały przesłanki art. 788 kpc, stanowiącego podstawę prawną wydania klauzuli wykonalności przeciwko osobie, na którą przeszły obowiązki po wydaniu tytułu egzekucyjnego.

Na postanowienie Sądu Rejonowego wnioskodawca złożył zażalenie, wnosząc o jego zmianę.

W uzasadnieniu zażalenia wnioskodawca zwrócił uwagę na to, że wnosił o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty z zaznaczeniem, że jego odpowiedzialność ograniczona jest do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), a wierzyciel [wnioskodawca] ma na tej nieruchomości ustanowioną hipotekę przymusową, zabezpieczającą jego wierzytelność. Stąd też wywodził swoje żądanie objęte wnioskiem, nie zaś z faktu, że Skarb Państwa jest następcą prawnym zlikwidowanego Przedsiębiorstwa. Nie nadanie klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa w takiej sytuacji oznaczać będzie, że niemożliwa będzie realizacja jego praw jako wierzyciela, mimo że na jego rzecz ustanowiona została hipoteka.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Wniesione zażalenie jest uzasadnione.

Hipoteka ustanowiona na nieruchomości jest takim szczególnym rodzajem zabezpieczenia wierzytelności, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, o czym stanowi art. 65 § 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Nie można przyjąć, by wyłączone było stosowanie tego przepisu w przypadku, gdy mienie po zlikwidowanym Przedsiębiorstwie, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu i własność budynków, przejmuje Skarb Państwa - Prezydent Miasta Ł. pełniący funkcję Starosty, w trybie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p.

Podzielając pogląd Sądu Rejonowego co do tego, że przejęcie mienia w tym trybie nie oznacza następstwa prawnego Skarbu Państwa po zlikwidowanym Przedsiębiorstwie, zgodzić się też trzeba ze skarżącym, że pozostająca obecnie we władaniu Skarbu Państwa konkretna nieruchomość [do której ograniczona jest jego odpowiedzialność, o co wnioskodawca wnosił], może być przedmiotem egzekucji, skoro w chwili przejmowania była i jest nadal obciążona hipoteką. Zaistniałą sytuację można skonkludować stwierdzeniem, że przedmiotem przejęcia przez Skarb Państwa było mienie zlikwidowanego Przedsiębiorstwa w postaci prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i prawa własności budynków, o wartości pomniejszonej o obciążenia objęte hipoteką.

Podnieść również należy, iż bez znaczenia pozostaje fakt, iż Skarb Państwa- Prezydent Miasta Ł. pełniący funkcję Starosty, jako nabywca obciążonego prawa jest tylko i wyłącznie dłużnikiem rzeczowym a nie osobistym jakim były (...) Zakłady (...) z siedzibą w Ł.. Będąc właśnie takim dłużnikiem, ponosi on bowiem, z tytułu nabycia własności prawa, odpowiedzialność do sumy wymienionej we wpisie hipoteki przymusowej, obciążającej nabytą przez niego nieruchomość, zatem w tym zakresie nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności, w trybie art. 788 § 1 k.p.c., jest dopuszczalne. W konsekwencji jednak odpowiedzialność dłużnika rzeczowego jest węższa niż odpowiedzialność dłużnika osobistego i ogranicza się do własności obciążonej rzeczy lub prawa oraz sumy wymienionej we wpisie hipoteki przymusowej. /Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 września 2013 r. I ACz 1121/13 LEX nr 1363345/.

Zaznaczyć także należy, że wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., wydany w sprawie sygn. akt III CSK 4/06, na który powołał się Sąd Rejonowy, nie dotyczył sytuacji przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości obciążonych hipoteką, a rozwiązywał problem, czy są podstawy do nałożenia na Skarb Państwa zobowiązania do rekultywacji nieruchomości przejętej na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p.

Zważywszy na powyższe Sąd Okręgowy zmienił, na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 kpc, zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na podstawie art. 788 § 1 kpc nadał klauzulę wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym w dniu 23 maja 2008 r. w sprawie sygn. akt X Np. 24/08 , z ograniczeniem odpowiedzialności Skarbu Państwa wobec wnioskodawcy do nieruchomości objętej wnioskiem.